

augustus 1937, was 'in zaken van oecumene' de organisatie geweest, die het initiatief had genomen. Zou men er niet alleen daarom goed aan hebben gedaan, wat langer te wachten, en te profiteren van haar verbindingen met de kerken? Bell vreesde, dat de Wereldraad slechts een orgaan van kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders zou worden en dat de hoop, die men op haar stelde niet waar zou worden gemaakt. Ook op nationaal niveau waren impulsen van buiten de kerken nodig.

Ook S. MacCrea Cavert werd door twijfel geplaagd. Aan Oldham schreef hij, dat velen meenden dat de Wereldbond op onredelijke wijze genegeerd werd. Hij had tegen Henry Atkinson gezegd, dat 'de deuren wijd open stonden voor de Wereldbond om een integraal deel van de Wereldraad te worden, wanneer hij dit wenste'. Evenals Bell wilde Cavert een nauwe band tussen Wereldbond en Wereldraad middels een gezamenlijke commissie. Oldham wees dit voorstel echter af. Hij had niets tegen 'vriendschappelijk be-raad', maar een structurele band van Wereldraad en Wereldbond zou tot constitutionele problemen leiden, die de Wereldraad zouden 'verwoesten'. 'The World Council cannot allow itself to be mixed up with any organisation which is not completely subject of the control of the churches.'³⁶ De kerken zelf moesten nu eerst met het plan van een Wereldraad van Kerken instemmen; de relatie tot andere oecumenische organisaties was van latere zorg.

Een wereldraad in oprichting

In mei 1938 kwamen in Utrecht de veertien vertegenwoordigers van Life and Work en Faith and Order bijeen om de constitutie van de Wereldraad vast te leggen.³⁷ In Utrecht verklaarden zij de Wereldraad van kerken 'in oprichting' ('in process of formation'). De constitutie kon door de toekomstige lidkerken geratificeerd worden. De definitieve oprichtingsvergadering was voor 1941 gepland. Over het gezag van de Wereldraad drukte men zich voorzichtig uit. De Wereldraad was onderworpen aan de controle van de kerken en stond niet boven de kerken, hij was geen 'super-church'. Zijn autoriteit lag uitsluitend in de wijsheid van zijn verklaringen en niet in 'institutionelle Vollmachten irgendeiner Art.' Dit laatste was dus niet anders dan het gezag dat de andere oecumenische organisaties voordien ook ten opzichte van de kerken hadden. De Wereldraad van Kerken, zo bleek in de Tweede We-

36. Brieven Oldham aan Cavert, 27 december 1937 en 12 januari 1938. Wereldraad van Kerken Geneve. Box WCC L&W O-9.

37. 9-12 mei 1938. 'Churches in Action' (17) June 1938. Visser 't Hooft, *Ursprung und Entstehung*, 47-49. Dam, *Wereldbond*, 279-280.